

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.07.2015

P/15/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/079 – Realizacja programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontroler Antoni Radzięta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93743 z 4 lutego 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1, 2)

Jednostka kontrolowana Powiatowe Centrum Funduszy Europejskich w Nowym Sączu¹,
ul. T. Kościuszki 3, 33-300 Nowy Sącz

Kierownik jednostki kontrolowanej Monika Bochenek – Dyrektor Centrum

(dowód: akta kontroli str. 3, 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² realizację programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”³ w powiecie nowosądeckim w latach 2010-2015⁴. Projekt został zrealizowany efektywnie i skutecznie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powiat nowosądecki prawidłowo przygotował się do realizacji projektu. Wzięły w nim udział wszystkie technika i zasadnicze szkoły zawodowe, dla których powiat był organem prowadzącym. Na podstawie przeprowadzonych analiz zajęcia zostały dostosowane do branż i zawodów, w których kształciły szkoły zawodowe. Przyjęte do realizacji zadania były zgodne z zainteresowaniami uczniów oraz potrzebami rynku pracy. W okresie realizacji projektu w 4 zespołach wprowadzono 8 nowych kierunków kształcenia.

Całkowite koszty realizacji projektu w powiecie wynosiły 8 399 tys. zł⁵, co stanowiło ok. 5% łącznego budżetu projektu w województwie małopolskim. Koszty realizacji programów rozwojowych przypadające na poszczególne zespoły szkół wynosiły od 3% do 36%. Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie do 31 grudnia 2014 r. wynosił 507 zł. W ramach programów rozwojowych szkół największe wydatki poniesiono na kursy podnoszące kwalifikacje oraz staże-wizyty zawodoznawcze.

W ramach programów rozwojowych szkół zorganizowano i przeprowadzono takie zadania jak kursy kwalifikacyjne, zajęcia wyrównawcze i dodatkowe, zajęcia z doradztwa zawodowego, staże-wizyty zawodoznawcze oraz staże płatne u przedsiębiorców. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. wzięło w nich udział 14 365⁶ uczestników, w tym 8 553 kobiety i 5 812 mężczyzn⁷. Uczniowie uczestniczyli także w zadaniach „Współpraca ponadnarodowa” oraz „Małopolska Chmura Edukacyjna”. Dla 4 zespołów szkół zakupiono nowoczesny sprzęt techno-dydaktyczny. W powiecie osiągnięto założone wskaźniki realizacji projektu.

Pomimo spadającej liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu, odsetek uczniów klas pierwszych w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych w stosunku do

¹ Dalej: Centrum.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: program lub projekt.

⁴ Do 25 maja 2015 r.

⁵ Koszty poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz koszty planowane na 2015 r.

⁶ Niektórzy uczniowie brali udział w kilku zadaniach.

⁷ Odpowiednio 60% i 40%.

ogólnej liczby absolwentów gimnazjów na terenie powiatu pozostawał na zbliżonym poziomie. Wskaźnik przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych zarówno w technikach, jak i zasadniczych szkołach zawodowych podlegał sporym wahaniom w badanym okresie. W technikach różnice wynosiły do 21 punktów procentowych, a w zasadniczych szkołach zawodowych do 14 punktów procentowych. Wzrastała z kolei zdawalność egzaminów zawodowych, jednakże w porównaniu do średnich zdawalności na terenie województwa małopolskiego wyniki uczniów zasadniczych szkół zawodowych były w dwóch latach lepsze niż średnie w województwie, a techników tylko w jednym roku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność przyjętych celów programu z potrzebami beneficjentów oraz monitorowanie i zarządzanie projektem

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2015 powiat nowosądecki był organem prowadzącym dla 8 zespołów szkół ponadgimnazjalnych⁸, w których prowadzono kształcenie zawodowe, tj.: ZSP w Nawojowej⁹, ZSP w Starym Sączu¹⁰, Zespół Szkół w Łącku, Zespół Szkół Zawodowych w Podgrodziu, ZSP w Tęgorozie, Zespół Szkół Zawodowych w Grybowie, ZSP w Krynicy-Zdroju, Powiatowy Zespół Szkół w Muszynie. W zespołach funkcjonowało 9 techników i 5 szkół zawodowych.

Do projektu wytypowano wszystkie zespoły szkół i objęto nim 6 branż zawodowych:

- administracyjno-usługowa – zawody: technik ekonomista, technik organizacji reklamy, stolarz,
- budowlana – zawody: technik budownictwa, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej,
- elektryczno-elektroniczna – zawody: technik informatyk,
- mechaniczna i górniczo-hutnicza – zawody: technik mechanik, technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, monter maszyn i urządzeń,
- rolniczo-leśna z ochroną środowiska – zawody: technik leśnik, technik architektury krajobrazu, technik hodowca koni,
- turystyczno-gastronomiczna – zawody: technik obsługi turystycznej, kelner, technik żywienia i usług gastronomicznych (poprzednio technik żywienia i gospodarstwa domowego, kucharz¹¹), kucharz (poprzednio kucharz małej gastronomii¹²).

(dowód: akta kontroli, str. 66-68, 69, 985)

Dla poszczególnych szkół określono zadania w ramach projektu. Dla uczniów każdej szkoły zaplanowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języków obcych, zajęcia dodatkowe z nowoczesnych technologii i przedmiotów przyrodniczych, a także doradztwo zawodowe, staże i praktyki zawodowe, praktyki u pracodawców. Ponadto zaplanowano różne rodzaje kursów kwalifikacyjnych¹³.

(dowód: akta kontroli, str. 79-80a)

Szkoły kształciły uczniów w ramach projektu m.in. w zawodach, które znajdowały się na liście zawodów nadwyżkowych w powiecie nowosądeckim i mieście Nowy Sącz. Według *Barometru Zawodów*¹⁴ do zawodów nadwyżkowych w każdym roku (od 2011 do 2014) zaliczono m.in. zawody technik budownictwa, technik ekonomista, technik żywienia i usług

⁸ Dalej: ZSP.

⁹ Zespół powstał 1 września 2011 r. w wyniku podziału Zespół Szkół Rolniczych w Nawojowej na dwie jednostki, tj. Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych.

¹⁰ Zespół utworzono 1 września 2011 r. z połączenia trzech szkół, tj. ZSZ w Starym Sączu, Zespołu Szkół Drzewno-Mechanicznych oraz Zespołu Szkół Zawodowych nr 2.

¹¹ W związku z wprowadzeniem zmian w szkolnictwie zawodowym od 1 września 2012 r. oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.) zawody technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i gospodarstwa domowego, kucharz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę technik żywienia i usług gastronomicznych.

¹² W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis 11) nazwę zawodu kucharz małej gastronomii zmieniono na kucharz.

¹³ Pilarza-drwala operatora pilarki spalinowej; brakarza; prawa jazdy kat. B; AutoCad; GIS; bukieciarstwa; spawacza; serwisanta urządzeń ogrodniczych; produkcji drzewek ozdobnych i owocowych; operatora wózka jezdniowego podnośnikowego; gastronomiczne; Photoshop; konserwatora zieleni; kucia koni; nauki jazdy konnej.

¹⁴ <http://www.obserwatorium.malopolska.pl/pl/badania-i-analzy/badania-cykliczne/barometr-zawodow.html>

gastronomicznych. W latach 2011-2014 zawody te wykazane zostały przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu na liście o największej liczbie osób bezrobotnych, a także na liście w której znaczną grupę bezrobotnych w poszczególnych latach stanowili absolwenci szkół zawodowych, posiadających wykształcenie średnie zawodowe i zawodowe.

(dowód: akta kontroli, str.79-80a, 904-906)

Dyrektor Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego wyjaśnił, że kształcenie w zawodach nadwyżkowych zostało podyktowane: uwzględnieniem zainteresowań absolwentów gimnazjów tymi zawodami; możliwością zatrudnienia – głównie sezonowego, w tym poza granicami regionu i Polski w branży turystycznej, gastronomicznej i budowlanej; wysoką oceną przez absolwentów zdobytych umiejętności w późniejszym życiu; wykorzystaniem bazy lokalowej szkół, a także możliwością dalszego zatrudnienia nauczycieli przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu, których stosunek pracy został zawarty przez mianowanie.

(dowód: akta kontroli, str. 926, 928)

W okresie realizacji projektu w 4 zespołach uruchomiono 8 nowych kierunków kształcenia, tj.:

- 1) w ZSP w Starym Sączu:
 - w zasadniczej szkole zawodowej – murarz-tylnik w roku szkolnym 2012/2013, betoniarz-zbrojarz w roku szkolnym 2014/2015,
 - w technikum – technik obsługi turystycznej, technik architektury krajobrazu oraz technik hotelarstwa¹⁵ w roku 2010/2011, technik urządzeń i systemów energii odnawialnej w roku 2012/2011,
- 2) w ZSP w Krynicy Zdroju – technik budownictwa w roku 2010/2011, technik organizacji reklam w roku 2012/2013,
- 3) w ZSZ w Grybowie – technik pojazdów samochodowych w roku 2012/2013,
- 4) w ZSP w Tęgoborzy – technik hotelarstwa w roku 2014/2015.

Według informacji dyrektora Wydziału Edukacji brak było ofert kształcenia w nowo utworzonych zawodach w technicach. Uruchomienie tych kierunków wynikało ze wskazania tych zawodów przez Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji oraz zainteresowania nimi przez absolwentów gimnazjów. Utworzone nowe kierunki zatwierdziła Powiatowa Rada Zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli, str. 82-104)

Spośród ośmiu uruchomionych kierunków, 4 zawody (technik budownictwa, technik hotelarstwa, murarz oraz mechanik pojazdów samochodowych) znajdowały się na liści zawodów o największej liczbie bezrobotnych w latach 2011-2013 wśród absolwentów.

(dowód: akta kontroli, str. 83, 94-906)

W okresie realizacji projektu likwidacji uległo 12 zawodów w 5 zespołach, w tym:

- elektryk w ZSZ w Grybowie w 2011 r.,
- kucharz małej gastronomii w Zespole Szkół w Złockiem/Muszynie w 2012 r.,
- technik usług pocztowych oraz technik ekonomista w Zespole Szkół w Marcinkowicach w latach 2011 i 2012,
- technik ekonomista oraz technik rolnik w ZSP w Nawojowej w 2011 r., technik agrobiznesu w 2013 r., kelner oraz technik logistyk w 2014 r.,
- technik technologii żywności, technik ochrony środowiska oraz technik technologii drewna w ZSP w Starym Sączu w 2013 r., technik hotelarstwa w 2014 r..

Przyczyną likwidacji kształcenia w tych zawodach był – według informacji dyrektora Wydziału Edukacji – brak rekrutacji na te kierunki przez kilka lat.

(dowód: akta kontroli, str. 82-83)

Ewaluację wewnętrzną projektu prowadzono poprzez analizę postępu rzeczowego w danym okresie. Z analizy tej sporządzano dokument pn. *Postęp rzeczowy realizacji projektu*, z uwzględnieniem m.in.: przepływu uczestników projektu, osób, które rozpoczęły udział w projekcie, osiągniętych wartości wskaźników. Informacje zawarte w tym dokumencie nie wskazywały na występowanie problemów przy realizacji projektu, z następującymi wyjątkami:

¹⁵ Kierunek zlikwidowano w 2014 r.

- nie zrealizowano staży-wizyt zawodoznawczych oraz wyjazdów w ramach zajęć z nowoczesnych technologii przewidzianych do realizacji w roku 2014. Niezrealizowanie zadania było wynikiem rezygnacji szkół z tych form wsparcia w roku 2014 i przesunięciem ich realizacji na rok 2015;
- w grudniu 2013 r. 12 uczniów przerwało udział w projekcie z przyczyn osobistych.
(dowód: akta kontroli, str. 161, 162, 105-150)

Do monitorowania realizacji projektu Centrum wykorzystywało takie narzędzia jak wizyty monitorujące i kontrola zajęć w szkołach, przeprowadzanie analizy porównawczej ocen semestralnych (testów „wejścia-wyjścia”) oraz ankietowanie uczniów. W okresie realizacji projektu pracownicy Centrum przeprowadzili 29 wizyt monitorujących¹⁶, w tym w czterech szkołach wizytowano zajęcia wyrównawcze, dodatkowe i kursy, a jedną wizytę przeprowadzono w terenie – kurs prawa jazdy oraz kontrolę w ZSP w Nawojowej w zakresie przebiegu kursu carving oraz barman.

Monitorowanie działań polegało na sprawdzeniu (udzieleniu odpowiedzi „tak” lub „nie”) na trzy następujące pytania: czy zajęcia są zgodne z harmonogramem zajęć; czy realizacja zajęć jest zgodna z zawartą umową zlecenia; czy nauczyciel prowadzący zajęcia poprawnie prowadzi dokumentację. Kontrola natomiast miała na celu odpowiedzieć na osiem pytań, w tym m.in. dotyczących terminu zajęć, tematyki i harmonogramu zajęć, plakatów promocyjnych projektu, oznaczenia dokumentów wydanych dla słuchaczy, sal dydaktycznych (spełnienia wymagań określonych umową).

Podczas wizyt i kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań przez wykonawców.

(dowód: akta kontroli, str. 820-827)

Analizą kontrolną objęto ponadto dokumentację z wszystkich kontroli przeprowadzanych przez liderów szkolnych w roku szkolnym 2014/2015¹⁷ oraz I półroczu 2014 r. w szkołach realizujących projekt, a także wszystkich kontroli przeprowadzonych w ZSP w Starym Sączu i ZSP w Nawojowej za okres od rozpoczęcia projektu do grudnia 2013 r.

W roku szkolnym 2014/2015 liderzy przeprowadzili 24 kontrole w czterech szkołach uczestniczących w projekcie. Szczegółowy zakres każdej kontroli dotyczył odpowiedzi („tak” lub „nie”) na osiem pytań, w tym czy: zajęcia prowadzone były w terminie wskazanym przez zamawiającego; tematyka zajęć była zgodna z tematyką wskazaną przez wykonawcę w szczegółowym harmonogramie zajęć; szkolenia prowadził wykładowca wskazany w szczegółowym harmonogramie zajęć; szkolenie prowadzone było w sali wskazanej w szczegółowym harmonogramie zajęć; w sali wykładowej w widocznym miejscu były wywieszane dostarczone przez zamawiającego plakaty promocyjne projektu; dokumenty wydane przez wykonawcę dla słuchaczy oznaczone były zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oznaczenia projektów w ramach POKL; sale dydaktyczne spełniają wymagania określone przez zamawiającego w umowie; słuchacze podpisywali listę obecności. W toku prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wpisano uwag.

(dowód: akta kontroli, str. 21-33)

W okresie realizacji projektu, w każdym roku szkolnym i w każdej szkole, przeprowadzano test „wejście – wyjście” z przedmiotów wyrównawczych z matematyki oraz języka obcego (angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego). Testy wykazały wzrost ocen końcowych w testach „wyjścia” w porównaniu do ocen początkowych w testach „wejścia”.

(dowód: akta kontroli, str. 695-707)

W latach 2010-2013 przeprowadzano ankietę *badającą poziom zdolności adaptacyjnych uczniów szkół zawodowych z terenu powiatu nowosądeckiego na rynku pracy – Szanse Edukacyjne i Zawodowe*. Ankieta objęto 858 uczniów w roku szkolnym 2010/2011, 736 w roku szkolnym 2011/2012, 906 w roku szkolnym 2012/2013. Uczniowie odpowiadali na dziesięć następujących pytań: co zamierzasz robić po zakończeniu szkoły; jak oceniasz swoje szanse na podjęcie nauki na uczelni wyższej; jak oceniasz swoje szanse na znalezienie pracy po ukończeniu szkoły; co zdecydowało u ciebie o wyborze dalszej kariery zawodowej; czy uważasz, że szkoła przygotowała cię do tego jak poszukiwać pracy; czy po-

¹⁶ Pierwszą wizytę przeprowadzono 19 kwietnia 2012 r., zaś ostatnią 18 maja 2013 r.

¹⁷ Do 31 stycznia 2015 r.

trafisz napisać CV i list motywacyjny; czy potrafisz przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej; czy znasz prawa i obowiązki pracownika; czy uważasz, że rynek pracy i pracodawcy są zainteresowani oraz przygotowani do zatrudnienia pracowników zgodnie z twoimi kwalifikacjami; skąd zaczerpnąłeś informację dotyczącą sytuacji na lokalnym rynku pracy. Na przykład w roku szkolnym 2012/2013 na pytanie *czy uważasz, że szkoła przygotowała cię do tego jak poszukiwać pracy*, 186 uczniów (21% ankietowanych) odpowiedziało „nie”. Pomimo tak zredagowanych pytań, ankietami tymi byli objęci uczniowie wszystkich klas szkół biorących udział w Projekcie, w tym także uczniów klas pierwszych.

(dowód: akta kontroli, str. 152-160)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że autorem ankiet badających poziom zdolności adaptacyjnych uczniów szkół zawodowych było Centrum, a ankietami omyłkowo objęto uczniów klas pierwszych.

(dowód: akta kontroli, str. 708, 711, 712)

Od 2014 r. Centrum zmieniło treść ankiet, które zawierały 10 pytań, w tym:

a) osiem pytań dotyczyło oceny kursów, tj.: materiałów szkoleniowych; kompetencji prowadzących; jasności przekazywanych przez prowadzącego informacji; miejsca prowadzenia szkolenia; organizacji szkolenia, sposobu prowadzenia zajęć oraz stopnia przydatności.

Dla odpowiedzi ustalono skalę ocen: bardzo dobrze (5 punktów), dobrze (4 punkty), przeciętnie (3 punkty), słabo (2 punkty), bardzo słabo (1 punkt);

b) dwa pytania dotyczyły spełnienia oczekiwań oraz wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności, na które można było udzielić odpowiedzi: tak, nie, trudno powiedzieć.

Ponadto uczestnik mógł zgłosić inne uwagi dotyczące kursu i prowadzącego.

(dowód: akta kontroli, str. 34-35)

Centrum dokonało oceny zbiorczej ankiet przeprowadzonych w 2014 r. Ankietami objęto uczestników 12 rodzajów kursów. Wszystkie kursy zostały ocenione pozytywnie, przy czym najwyższe oceny uzyskały kursy barmana, baristy, pilarza-drwala, a najniższe kurs produkcji drzew ozdobnych i owocowych oraz nauka jazdy konnej. W zdecydowanej większości ankietowani ocenili, że kursy spełniły ich oczekiwania, a zdobyte umiejętności i wiedza zostaną wykorzystane w praktyce.

(dowód: akta kontroli, str. 36-62)

Dyrektor Centrum wyjaśniła m.in., że Centrum nie określiło jednolitego systemu zasad ocen oraz form testów, pozostawiając to w gestii wykonawców. Z uwagi na fakt, że lider projektu, tj. Urząd Marszałkowski, odpowiadał za monitoring i ewaluację całego projektu nie podejmowano kompleksowych działań w tym zakresie. Nie otrzymano również regulaminu prowadzenia monitoringu i ewaluacji, w związku z czym zadanie to realizowano doraźnie na własne potrzeby. Lider projektu nie wymagał także od realizatora projektu przekazywania wyników z prowadzonych testów wiedzy. Własne działania w tym zakresie miały na celu bieżący monitoring w zakresie zadowolenia uczniów oraz potwierdzenia poprawności prowadzonych kursów. Nie było konieczności sporządzania żadnych dodatkowych dokumentów (analizy/wnioski), gdyż wykryte uchybienia/uwagi były na bieżąco analizowane i podejmowano działania naprawcze w trybie natychmiastowym bez dokumentowania. Wyniki średniookresowej ewaluacji zewnętrznej prowadzone przez Urząd Marszałkowski zostały udostępnione na stronie internetowej. Centrum, po dokonaniu analizy potrzeb uczniów, zwracało się do lidera projektu o wyrażenie zgody na realizację nowych kursów zawodowych. Propozycje zostały zatwierdzone.

(dowód: akta kontroli, str. 708-712 828-842)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w przypadku 4 zawodów, tj. technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik ekonomista, kucharz małej gastronomii oraz mechanik pojazdów samochodowych, liczba bezrobotnych absolwentów ze szkół powiatu nowosądeckiego w latach 2010-2013 utrzymywała się na wysokim poziomie. Według danych Powiatowego Urzędu

Pracy w Nowym Sączu¹⁸ wskaźnik udziału młodzieży bezrobotnej ze szkół powiatu nowosądeckiego w stosunku do osób, które ukończyły szkoły na terenie powiatu nowosądeckiego, dla zawodu technik żywienia i gospodarstwa domowego wynosił 34% w 2013 r. (w latach 2010-2012, odpowiednio, 21%, 17%, 24%), technik ekonomista – 14% (9%, 18%, 12%), kucharz małej gastronomii – 72% (29%, 18%, 26%), mechanik pojazdów samochodowych – 28% (23%, 13%, 35%).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie. Za dobrą praktykę należy uznać prowadzenie ankiet wśród uczestników kursów kwalifikacyjnych.

2. Efektywność programu

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. projekt realizowało 8 zespołów szkół, w tym 8 techników i 3 zasadnicze szkoły zawodowe.

(dowód: akta kontroli, str. 725-728)

Do 31 grudnia 2014 r. łączne koszty projektu w powiecie wyniosły 6 866 358 zł, z czego:

- 5 969 576 zł stanowiły koszty realizacji programów rozwojowych szkół¹⁹, tj. 87% łącznych kosztów,
- 26 538 zł stanowiły koszty realizacji zadania Małopolska Chmura Edukacyjna, tj. 0,4%
- 870 244 zł stanowiły koszty zarządzania projektem, tj. 13%.

Udział kwoty dofinansowania oraz wkładu własnego wyniósł, odpowiednio, 87,25% i 12,75%.

Wydatki (bez kosztów zarządzania) poszczególnych szkół biorących udział w projekcie wynosiły od 187 644 zł (ZSZ w Podegrodziu) do 2 134 321 zł (ZSP w Nawojowej), co w stosunku do ogólnej kwoty 5 996 114 zł stanowiło, odpowiednio, od 3% do 36%.

(dowód: akta kontroli, str. 725)

Koszty realizacji poszczególnych form wsparcia w ramach programów rozwojowych szkół do 31 grudnia 2014 r. wynosiły:

- kursy podnoszące kwalifikacje – 1 556 931 zł, tj. 26% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę uczestniczącą w projekcie wynosił: 194 616 zł, a w przeliczeniu na jednego ucznia 689 zł;
- zajęcia wyrównawcze – 790 148 zł, tj. 13% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 98 768 zł, a na jednego ucznia 151 zł;
- zajęcia dodatkowe – 1 024 145 zł, tj. 17% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 128 018 zł, a na jednego ucznia 250 zł;
- zajęcia z doradztwa zawodowego – 89 061 zł, tj. 1% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 11 133 zł, a na jednego uczestnika szkolenia 58 zł;
- koszty wyjazdów w ramach dodatkowych zajęć z nowoczesnych technologii – 95 787 zł, tj. 2% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 11 973 zł, a na jednego uczestnika 153 zł;
- staże-wizyty zawodoznawcze – 133 196 zł, tj. 18% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 16 494 zł, a na jednego uczestnika 222 zł;
- praktyki zawodowe u przedsiębiorców – 1 053 606 zł, tj. 9% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 131 701 zł, a w przeliczeniu na jednego uczestnika tych zajęć 1 644 zł;
- zakup wyposażenia dla 4 szkół – 782 299 zł, tj. 13% łącznych kosztów PRS;
- modernizacja i adaptacja pomieszczeń w 2 szkołach – 229 545 zł, tj. 4% łącznych kosztów PRS;

¹⁸ <http://nowysacz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy-urzedu/monitoring-zawodow-deficytowych-i-nadwyzkowych>

¹⁹ Dalej: PRS.

- obsługa projektu (wynagrodzenia liderów szkolnych, materiały biurowe) – 214 859 zł, tj. 4% łącznych kosztów PRS. Średni koszt realizacji tego zadania przypadający na jedną szkołę wynosił 26 857 zł, a w przeliczeniu na jednego uczestnika 16 zł.

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie wynosił 507 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 939-942, 956-963)

Na 2015 r. na realizację zadań w ramach projektu zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 1 532 662 zł, w tym:

- 128 609 zł (8%) z przeznaczeniem na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języka obcego,
- 187 915 zł (12%) z przeznaczeniem na zajęcia dodatkowe,
- 29 400 zł (2%) z przeznaczeniem na zajęcia z doradcą zawodowym,
- 551 010 zł (36%) z przeznaczeniem na kursy kwalifikacyjne²⁰,
- 517 660 zł (34%) pozostałe (wynagrodzenia szkolnych liderów i specjalistów ds. koordynacji staży-praktyk zawodowych, dodatkowe praktyki zawodowe, koszty wyjazdów w ramach dodatkowych zajęć z nowoczesnych technologii; staże praktyki zawodoznawcze),
- 24 462 zł (2%) z przeznaczeniem na zajęcia w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej,
- 93 606 zł (6%) koszty zarządzania projektem.

(dowód: akta kontroli, str. 729-734)

Całkowity koszt realizacji projektu w powiecie nowosądeckim, tj. wydatki poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz wydatki planowane do poniesienia w 2015 r.²¹, wynosi 8 399 020 zł, co stanowi 5% łącznego budżetu projektu w województwie małopolskim²².

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Projekt został zrealizowany efektywnie.

3. Skuteczności programu

Opis stanu
faktycznego

Powiat odpowiedzialny był za realizację zadań określonych w projekcie, w tym wdrażanie programów rozwojowych szkół zawodowych poprzez programowanie i realizację zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, wybór wykonawców zajęć, prowadzenie rekrutacji oraz wybór uczestników zajęć w oparciu o własne procedury wewnętrzne oraz wytyczne projektowe.

(dowód: akta kontroli, str. 765, 770)

Centrum zapewniało odpowiednie wymagania jakościowe dla prowadzonych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, kursów, doradztwa zawodowego, szkoleń, a także w zakresie organizacji i przeprowadzania staży-wizyt zawodoznawczych, wylaniając wykonawców tych zajęć na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych²³. W okresie od 2010 r. do 2014 r. Centrum przeprowadziło łącznie 63 postępowania, w tym 61 w trybie przetargu nieograniczonego i dwa postępowania z wolnej ręki, a także dokonało 311 zamówień na usługi, których wartość każdego nie przekraczała wyrażonej w złotych kwoty 14 tys. EURO.

(dowód: akta kontroli, str. 599-624, 691-694)

Kontrolą pod względem wymogów stawianych wykonawcom, w tym kwalifikacji, objęto wszystkie postępowania przeprowadzone w latach 2013 i 2014, związane z zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi, doradztwem zawodowym, a także w zakresie organizacji

²⁰ Pilarza – drwala operatora pilarki spalinowej, brakarza, prawa jazdy kat. B, kucia koni, AutoCad, GIS, eksploatacji wybranych maszyn rolniczych, Photoshop, konserwatora zieleni, bukieciarstwa, dla instruktorów rekreacji ruchowej ze specjalnością nauki jazdy konnej, nauki jazdy konnej, spawacza, pilota wycieczek turystycznych, produkcji drzew ozdobnych i owocowych, serwisanta urządzeń ogrodniczych, barmana, carvingu, operatora wózka jezdniowego podnośnikowego, brukarza, obsługi kasy fiskalnej, budowlany – kosztorysowanie, projektowanie stron www.

²¹ Uwzględniono plan po korektach.

²² Łączne koszty realizacji w projekcie w województwie małopolskim zaplanowano w kwocie 154 mln zł.

²³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.). Dalej: Pzp.

i przeprowadzania staży-wizyt zawodoznawczych, w których mieli uczestniczyć uczniowie z ZSP w Nawojowej i ZSP w Starym Sączu²⁴.

W przypadku zajęć wyrównawczych od wykonawców żądano stałości kadry uczącej, a osoby, które miały uczestniczyć w wykonaniu zamówienia, musiały posiadać kwalifikacje lub uprawnienia do nauczania danego przedmiotu zgodne z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli²⁵.

Z kolei przeprowadzając postępowanie na przeprowadzenie kursów kwalifikacyjnych, od wykonawców wymagano kierunkowego wykształcenia lub posiadania stosownych uprawnień (np. nauka jazdy konnej – instruktor rekreacji ruchowej – jazda konna, instruktor sportu – jeździectwo), a także określonego doświadczenia (kursy Adobe Photoshop, bukieciarstwa).

Staże-wizyty zawodoznawcze miały być prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych, którymi mogli być pracodawcy, wyznaczeni przez nich pracownicy lub nauczyciele zawodu, posiadający kwalifikacje zgodne z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 15 grudnia w sprawie praktycznej nauki zawodu²⁶. Wykonawca był zobowiązany zapewnić warunki materialne do prowadzenia stażu, w tym m.in. stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną. Wykładowcy prowadzący zajęcia z doradztwa zawodowego mieli posiadać studia wyższe z zakresu doradztwa zawodowego lub studia wyższe na dowolnym kierunku i studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego.

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że nauczyciele/wykładowcy posiadali odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zajęć. Wykonawcy prowadzący kursy kwalifikacyjne posiadali stosowne do tematyki prowadzonych kursów wykształcenie oraz ukończyli kursy pedagogiczne.

W procesie prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych nie dokonywano oceny ofert pod kątem wymagań jakościowych oraz na podstawie właściwości wykonawców. Jedyne kryterium oceny ofert była cena.

(dowód: akta kontroli, str. 275-289, 295-309, 312-423, 424-538, 539-655, 934)

W ramach zadania projektowego „Programy rozwojowe szkół na terenie powiatu nowosądeckiego” do 31 grudnia 2014 r. w powiecie przeprowadzono:

- 1) 24 rodzaje kursów kwalifikacyjnych²⁷, w których uczestniczyło łącznie 2 260 uczniów, w tym 1 214 kobiet (54%) i 1 046 mężczyzn,
- 2) zajęcia wyrównawcze z matematyki i języków obcych, w których uczestniczyło łącznie 5 242 uczniów, w tym 3 100 kobiet (59%) i 2 142 mężczyzn,
- 3) zajęcia dodatkowe z przedmiotów przyrodniczych oraz z nowoczesnych technologii, w których uczestniczyło łącznie 4 092 uczniów, w tym 2 381 kobiet (58%) i 1 711 mężczyzn,
- 4) zajęcia z doradztwa zawodowego, w których uczestniczyło łącznie 1 531 uczniów, w tym 961 kobiet (63%) i 570 mężczyzn,
- 5) staże-wizyty zawodoznawcze, w których uczestniczyło łącznie 599 uczniów, w tym 420 kobiet (70%) i 179 mężczyzn,

²⁴ Dwa postępowania (Nr PCFE.272.43.2013 oraz Nr PCFE.272.71.2014) na usługi w zakresie przeprowadzenia zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki, dwa postępowania (Nr PCFE.272.44.2013 oraz Nr PCFE.272.72.2014) na usługi w zakresie przeprowadzenia zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języków obcych (angielski, niemiecki, rosyjski), jedno postępowanie (Nr PCFE.272.64.2013) dotyczące usługi w zakresie przeprowadzenia staży-wizyt zawodoznawczych, jedno postępowanie (Nr PCFE.272.61.2013) dotyczące usługi w zakresie poradnictwa zawodowego, postępowania na przeprowadzenie kursów w zakresie: nauki jazdy konnej, konserwatora zieleni, Adobe Photoshop, bukieciarstwa, pilarza, baristy, brakarza, projektowania i zakładania ogrodów, obsługi i konserwacji urządzeń ogrodniczych.

²⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 1207 ze zm.

²⁶ Dz. U. Nr 244, poz. 1626.

²⁷ Pilarz-drwal, brakarz, prawo jazdy kat. B, AutoCad, eksploatacja wybranych maszyn rolniczych, Photoshop, bukieciarstwo, nauka jazdy konnej, spawanie, produkcja drzew ozdobnych i owocowych, projektowanie i zakładanie ogrodów, barman, carving, barista, operator wózka jezdny podnośnikowego, obsługa programu PŁATNIK, korekcja racic, kucie koni, inseminacja krów, masarz-rzeźnik, GIS, ochrona roślin, konserwator zieleni, obsługa i konserwacja urządzeń ogrodniczych,

- 6) praktyki zawodowe u pracodawców, w których uczestniczyło łącznie 641 uczniów, w tym 477 kobiet (74%) i 164 mężczyzn.

W PRS uczestniczyło łącznie 14 365 uczniów techników oraz zasadniczych szkół zawodowych, w tym 8 553 kobiety (60%) i 5 812 mężczyzn. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych brali udział we wszystkich formach wsparcia, tj.:

- kursach kwalifikacyjnych – 17 osób, co stanowiło 0,8% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- zajęciach wyrównawczych – 65 osób, co stanowiło 0,1% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- zajęciach dodatkowych – 130 osób, co stanowiło 3% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- zajęciach z doradztwa zawodowego – 65 osób, co stanowiło 4% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- stażach-wizytach zawodoznawczych, praktykach dodatkowych – 4 osoby, co stanowiło 0,7% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- praktykach zawodowych u pracodawców – 28 osób, co stanowiło 4% uczniów biorących udział w tej formie zajęć.

Uczniowie ZSP w Nawojowej uczestniczyli także w pilotażowym zadaniu Małopolska Chmura Edukacyjna. Wzięło w nim udział 75 uczniów, w tym 54 kobiety (72%) i 21 mężczyzn.

(dowód: akta kontroli, str. 217-220, 956-976)

Spośród 8 zespołów uczestniczących w Projekcie, 4 wyposażono w sprzęt technodydaktyczny, wydając na ten cel kwotę 782 299 zł, tj.:

- Powiatowy Zespół Szkół Technicznych w Złockiem – zestawy zlewozmywakowe, płyty indukcyjne, piekarnik, zabudowa piekarnika oraz cztery stanowiska uczniowskie i jedno instruktorskie (branża turystyczno-gastronomiczna) – za kwotę 16 088 zł, co stanowiło 2% łącznych wydatków na wyposażenie,
- ZSP w Krynicy-Zdroju – kuchnie gazowo-elektryczne, blendery ręczne, komplety garnków i sprzęt kuchenny ze stali nierdzewnej, komplety sztućców, zestaw mikserów, chłodziarko-zamrażarka (branża turystyczno-gastronomiczna) – za kwotę 46 260 zł, co stanowiło 6% łącznych wydatków na wyposażenie,
- ZSP w Starym Sączu – dla branży rolno-leśnej z ochroną środowiska m.in.: samochód Ford Ranger (wartość zakupu 101 500 zł), wyposażenie w aparaturę i sprzęt do nauki hodowli lasu i urządzenia (wartość zakupu 40 610 zł), doposażenie pracowni w narzędzia niezbędne w kształceniu praktycznym (wartość zakupu 29 056 zł), pakiet programów komputerowych z zakresu ochrony środowiska naturalnego i środowiska pracy (wartość zakupu 16 772 zł), pakiet materiałów edukacyjnych dla zawodu technikleśnik (wartość zakupu 13 624 zł); dla branży turystyczno-gastronomicznej m.in.: robot kuchenny, komplety mikserów, maszyny do mielenia mięsa, komplety garnków i patelni, zestawy sprzętu kuchennego, stanowiska uczniowskie, szafki kuchenne, płyty indukcyjne piekarnik, regał gastronomiczny, stół załadowczy – za kwotę 398 702 zł, co stanowiło 51% łącznych wydatków na wyposażenie,
- ZSP w Nawojowej – dla branży rolno-leśnej z ochroną środowiska m.in.: rozrzutnik obornika (wartość zakupu 46 300 zł), przyczepa platformowa do transportu bel słomy i siana (cena zakupu 26 962 zł), owijarka bel samozaladowcza (wartość zakupu 15 914 zł), przenośny boks zewnętrzny dla koni (wartość zakupu 10 000 zł), prasa zwijająca (wartość zakupu 49 000zł), trzy krowy (cena zakupu 8 365 zł); dla branży budowlanej m.in.: kosiarka spalinowa (do nauki zawodu technik architektury krajobrazu), siewnik nasion, nożyce spalinowe, wykaszarki spalinowe, opryskiwacze, dmuchawo-odkurzacze, stół kreślarskie, spawarka, półautomat spawalniczy – za kwotę 320 699 zł, co stanowiło 41% łącznych wydatków na wyposażenie.

(dowód: akta kontroli, str. 200-216)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że szkoły, dla których zakupiono wyposażenie, wyznaczył Wydział Edukacji po dogłębnej analizie zapotrzebowania i stanu obecnego wyposażenia placówek oświatowych. Szkoły zawodowe w latach 2009-2011 były objęte innymi projektami finansowanymi z funduszy zewnętrznych i zostały w ramach tych projektów doposażone.

(dowód: akta kontroli, str. 709, 712, 713)

W ramach projektu we wszystkich szkołach przeprowadzono zajęcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego. Uczestniczyło w nim łącznie 1 531 uczniów, co stanowiło 11% uczniów biorących udział w PRS.

Obowiązkiem wykonawcy było realizowanie zadania przez osoby posiadające kwalifikacje do zajmowanego stanowiska doradcy zawodowego; przedkładanie szkolnemu liderowi projektu harmonogramów, list obecności, dzienników zajęć; zadbanie o sprawne, ciekawe i atrakcyjne przeprowadzenie zajęć grupowych, a także udział w badaniach monitorujących efektywność projektu.

(dowód: akta kontroli, str. 217-220, 248-294)

W badanej próbie program zajęć obejmował takie tematy jak bilans własny (określenie celów ucznia), przygotowanie do roli pracownika (z określeniem wad i zalet różnych form zatrudnienia oraz umiejętności wyznaczenia celu zawodowego przez ucznia), kompetencje w poszukiwaniu pracy (z uwzględnieniem metod i techniki, dokumentacji aplikacyjnej oraz znajomości zasad podczas rozmowy kwalifikacyjnej). Tematyka została dostosowana do wyznaczonych celów i uwzględniała m.in.: poznanie oczekiwań, potrzeby i obawy uczniów, motywację do uczestnictwa w zajęciach, otwarte wyrażanie swoich myśli, poznanie wartości ważnych w życiu społecznym i zawodowym, odkrywanie własnych zainteresowań, rozpoznawanie swoich preferencji zawodowych, analizowanie mechanizmu rynku pracy, napisanie CV, listu motywacyjnego, autoprezentacja na rozmowie.

(dowód: akta kontroli, str. 219-238, 310)

Centrum pomagało szkołom w nawiązywaniu współpracy w ramach projektu z firmami różnych branż w zakresie realizacji praktyk zawodowych oraz staży-wizyt zawodoznawczych. Liczba przedsiębiorstw/firm współpracujących ze szkołami uczestniczącymi w projekcie, wynosiła od 2 w ZSP w Tęgoborzy do 16 w ZSP w Starym Sączu. Współpraca ta miała charakter systematyczny i polegała na zawieraniu porozumień z firmami na każdy rok szkolny.

(dowód: akta kontroli, str. 715, 718-722, 77-747)

W latach 2010-2014 w ramach zadania „Współpraca międzynarodowa” uczniowie uczestniczyli w wizytach studyjnych i seminariach organizowanych z przedstawicielami przedsiębiorców z Francji i Niemiec.

W wizytach studyjnych brało udział 11 uczniów techników, w tym: 2 z branży budowlanej, 5 z branży turystyczno-gastronomicznej, 3 z branży elektryczno-elektronicznej, 1 z branży rolno-leśnej z ochroną środowiska. W seminariach brało udział 67 uczniów, w tym: 10 z branży administracyjno-usługowej, 10 z branży elektryczno-elektronicznej, i 47 z branży turystyczno-gastronomicznej.

(dowód: akta kontroli, str. 715, 723)

W sprawie korzystania z materiałów Projektowego Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej (PCWEZ) koordynator projektu wyjaśniła, że każda szkoła biorąca udział w projekcie korzysta we własnym zakresie ze wsparcia PCWEZ.

(dowód: akta kontroli, str. 715, 723, 984, 987)

W zadaniu Małopolska Chmura Edukacyjna uczestniczyła jedna szkoła, tj. ZSP w Nawojowej. W roku szkolnym 2014/2015 nawiązano współpracę z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie (żywność i środowisko) oraz z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie (język angielski). Udział ZSP polegał na wspólnym opracowaniu konspektów (nauczyciel szkoły – wykładowca uczelni), przygotowaniu przez nauczyciela materiałów na zajęcia „lekcji odwróconych” (karty prac, produkty do ćwiczeń, sprzęt laboratoryjny), prowadzeniu „lekcji odwróconych” przy wykorzystaniu łącza internetowego i sprzętu wizualnego między szkołą a uczelnią.

W ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej w zajęciach online w bloku *żywność i środowisko* uczestniczyło 20 uczniów, a w zajęciach w bloku *język angielski* – 19 uczniów. W ramach Chmury prowadzone były także koła naukowe w obszarach: żywność i środowisko (sześciu uczniów), społeczeństwo obywatelskie (sześciu uczniów), chemia, budownictwo, matematyka, przedsiębiorczość, TIK oraz język angielski (w każdym bloku 5 uczniów).

(dowód: akta kontroli, str. 660-662)

Według stanu na 31 marca 2015 r. realizacja wskaźników projektu przedstawiała się następująco:

- 1) liczba uczestników indywidualnych biorących udział w projekcie wynosiła 3 012²⁸,
- 2) liczba szkół i placówek, które wdrożyły programy rozwojowe, oraz liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, wynosiła 14, tj. 100% zakładanej wartości,
- 3) liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu, wynosiła 1 103 uczniów, tj. o 145% więcej od zakładanej wartości, z czego liczba uczniów:
 - którzy ukończyli udział w stażach-wizytach zawodoznawczych wynosiła 832 uczniów, tj. o 85% więcej
 - którzy ukończyli udział w płatnych stażach, z możliwością wypłaty stypendium stażowego – 491, tj. 391% więcej,
- 4) liczba certyfikatów, uprawnień, zaświadczeń otrzymanych przez uczniów w ramach projektu wynosiła 4 119, tj. o 299% więcej od zakładanej wartości, z czego liczba certyfikatów:
 - potwierdzających nabyte kwalifikacje i uprawnienia, poprzez zdanie egzaminu wynosiła 526, tj. o 14% więcej,
 - potwierdzających udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/praktykach/stażach – 3 593, tj. o 528% więcej,
- 5) liczba szkół lub placówek oświatowych wyposażonych w sprzęt techniczno-dydaktyczny wynosiła 5, tj. o 150% więcej od zakładanej wartości,
- 6) liczba szkół, które zostały wyposażone w nowoczesne materiały dydaktyczne wynosiła 2, co stanowiło 100% zakładanej wartości.

(dowód: akta kontroli, str. 105-150, 161, 162, 937)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sprawdzeniu liczby godzin kursu pilarza w stosunku do zawartej umowy.

Zgodnie z umową nr PCFE.273.2.1.2013 z 13 lutego 2013 r. kurs pilarza powinien obejmować 130 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych, przy czym 1 godzina powinna być liczona jako 60 minut. Wykonawca sporządził jednak harmonogramy zajęć, w których jedną godzinę policzono jako godzinę lekcyjną, tj. 45 minut. W efekcie liczba godzin przeprowadzonych zajęć wynosiła 137 godzin po 45 minut w grupie II i III, 136 w grupie IV, co w przeliczeniu na godziny zegarowe daje 103 i 102 godziny. W efekcie liczba godzin zajęć była mniejsza od umownej (130 godzin zegarowych) odpowiednio o 27 godzin i 28 godzin (20%). Harmonogramy zajęć zostały zatwierdzone przez lidera szkolnego. Faktura na kwotę 19 975 zł została zatwierdzona przez zastępcę dyrektora Centrum po uprzednim sprawdzeniu jej pod względem merytorycznym przez koordynatora powiatowego projektu, który stwierdził, że zadanie zostało wykonane zgodnie z umową.

(dowód: akta kontroli, str. 844-897)

Do obowiązków powiatowego koordynatora projektu należało m.in. sprawowanie kontroli merytorycznej nad dokumentacją. Kontroler nie pobrał wyjaśnień od koordynatora, gdyż została z nim rozwiązana umowa o pracę (okres wypowiedzenia upłynął 30 kwietnia 2015 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 898-903, 843)

Zastępca Dyrektora Centrum wyjaśniła, że w związku z przedłożoną jej fakturą, sprawdzoną pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym nie było podstaw do odmowy zatwierdzenia dokumentu do wypłaty.

(dowód: akta kontroli, str. 991, 992)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że usługi edukacyjne i szkoleniowe są usługami o charakterze niepriorytetowym²⁹. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych do postępowań

²⁸ W systemie sprawozdawczym projektu każdy uczeń odnotowany jest tylko raz bez względu na to w ilu formach wsparcia weźmie udział.

²⁹ Załącznik nr 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. Nr 12, poz. 68).

o udzielenie zamówień, których przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym, nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących m.in. zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu ani na ocenę cząstkową, ani na ocenę ogólną.

4. Oddziaływanie programu na potrzeby grupy docelowej

Ogólna liczba uczniów w szkołach powiatu nowosądeckiego na koniec roku szkolnego 2009/2010³⁰ wynosiła 3 350. W latach szkolnych 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 liczba uczniów systematycznie malała, gdyż (na koniec roku szkolnego) wynosiła odpowiednio: 3 172; 2 942; 2 798; 2 525; 2 546. Oznacza to, że w okresie realizacji projektu, w porównaniu do roku 2009/2010, spadek liczby uczniów wyniósł od 5% w roku 2010/2011 do 25% w roku 2013/2014. W ogólnej liczbie uczniów szkół zawodowych uczniowie zasadniczych szkół zawodowych stanowili średnio 24%, a techników 75%.

(dowód: akta kontroli, str. 657-659)

Odsetek uczniów klas pierwszych w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych w stosunku do ogólnej liczby absolwentów gimnazjów na terenie powiatu kształtował się na poziomie od 23% w roku 2013/2014 do 29% w roku 2009/2010. W badanym okresie wynosił on średnio 26%, podczas gdy na terenie województwa małopolskiego wynosił średnio 54%. Z kolei odsetek uczniów klas pierwszych szkół zawodowych w odniesieniu do ogólnej liczby uczniów w tych typach szkół w roku 2014/2015 wynosił 27% i był o 1 punkt procentowy niższy niż w roku bazowym. W porównaniu do poziomu odsetka uczniów klas pierwszych na terenie całego województwa małopolskiego, który w roku 2014/2015 wynosił 38%³¹, był on o 11 punktów procentowych niższy. Największy odsetek uczniów klas pierwszych, tj. 29%, wystąpił w roku szkolnym 2011/2012.

Liczba absolwentów szkół zawodowych na terenie powiatu spadła z 946 w roku bazowym do 641 w roku 2013/2014, tj. o 32%, przy czym w roku 2014/2015 liczba absolwentów wzrosła do 693. Odsetek absolwentów szkół zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych typach szkół w roku 2014/2015 był najwyższy i wynosił 30%³² i był o 2 punkty procentowe wyższy zarówno od odsetka w roku bazowym, jak i od odsetka absolwentów na terenie całego województwa, który wynosił 28%³³.

Odsetek absolwentów przystępujących do egzaminów zawodowych wynosił od 81% w roku 2010/2011 do 92% w roku 2013/2014. Zarówno w zasadniczych szkołach zawodowych, jak i technikach w badanym okresie występowały duże wahania tego wskaźnika, tj. od 75% (2001/2012) do 96% (2013/2014) w zasadniczych szkołach zawodowych oraz od 80% (2010/2011) do 94% (2009/2010) w technikach.

W przypadku zdawalności egzaminów zawodowych nastąpiła poprawa tego wskaźnika. W roku 2013/2014 egzamin z wynikiem pozytywnym zdało 75% uczniów, tj. o 6 punktów procentowych więcej niż w roku bazowym. Najwyższy poziom, tj. 78%, odnotowano w roku 2010/2011. W przypadku zasadniczych szkół zawodowych wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 79% (2011/2012) do 88% (2013/2014), a w technikach od 61% (2009/2010) do 76% (2010/2011).

Zdawalność egzaminów zawodowych przez uczniów zasadniczej szkoły zawodowej kształtowała się powyżej średnich dla województwa małopolskiego³⁴ w 2 latach, tj. 2012/2013,

³⁰ Rok szkolny 2009/2010 przyjęto jako rok bazowy do porównań. Realizacja projektu rozpoczęła się w roku szkolnym 2010/2011.

³¹ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie łączna liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających i szkołach policealnych dla młodzieży na terenie województwa małopolskiego wynosiła 82 384, a łączna liczba uczniów klas pierwszych w tych typach szkół – 30 918.

³² Podobnie w latach 2010/2011 i 2012/2013.

³³ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie łączna liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających i szkołach policealnych dla młodzieży na terenie województwa małopolskiego wynosiła 82 384, a łączna liczba absolwentów w tych typach szkół – 22 814.

³⁴ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egza-

2013/2014, a różnice wynosiły 1 i 10 punktów procentowych in plus. Z kolei w latach 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 wyniki były niższe od średnich wojewódzkich, odpowiednio, o 3, 1 i 2 punkty procentowe. W przypadku technikum zdawalność egzaminów we wszystkich latach kształtowała się poniżej średnich wojewódzkich³⁵, tj. od 1 do 6 punktów procentowych, z wyjątkiem roku 2010/2011, w którym zdawalność była wyższa o 8 punktów procentowych od średniej wojewódzkiej.

(dowód: akta kontroli, str. 656-659)

Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu nie posiadało danych pozwalających na ustalenie liczby absolwentów szkół zawodowych kontynuujących naukę w szkołach wyższego stopnia oraz liczby absolwentów tych szkół, którzy uzyskali zatrudnienie.

(dowód: akta kontroli, str. 656-659)

Powiat współpracował ze szkołami i powiatami wdrażającymi projekt. Współpraca z pięcioma innymi powiatami z południowej Małopolski pozwoliła na zawiązanie partnerstwa pn. „Południowo-Małopolska Sieć Edukacji Zawodowej”. W związku ze zdiagnozowanymi problemami i chęcią poprawy sytuacji na terenie południowej części regionu, sześć powiatów postanowiło stworzyć wspólną inicjatywę będącą synergicznym układem funkcjonalnym, pozwalającym na wzmocnienie efektów działań jednostkowych poprzez ich zblokowanie w ramach jednolitego i spójnego zarządzania systemem usług edukacyjnych.

Centrum współpracowało z Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Gorlicach w ramach projektu „Lokalne inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego Powiatu Gorlickiego i Nowosądeckiego”. Współpraca ta obejmowała m.in. wymianę informacji w zakresie organizowanych szkoleń i kursów zawodowych, zgłaszanie zapotrzebowania rynku na dane kursy/szkolenia, wymianę informacji związanych z wdrażaniem projektów.

W ramach projektu organizowane były spotkania wszystkich partnerów, co pozwalało na wymianę informacji w zakresie potrzeb i problemów związanych z jego realizacją.

W latach 2010-2015 powiat nowosądecki nawiązał współpracę z przedsiębiorcami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz OHP. Powołano Sądeckie Obserwatorium Rynku Pracy, Edukacji i Zatrudnienia, które dostarczało informacji na temat zjawisk i trendów zachodzących na regionalnym rynku pracy. Powiat od 2008 r. współpracuje z podmiotami odpowiedzialnymi za kształcenie oraz rynek pracy w powiecie nowosądeckim poprzez powołaną Radę Zatrudnienia, która składa się z 30 członków. Podczas posiedzeń Rady poruszane były problemy lokalnego rynku pracy oraz potrzeb pracodawców i pracowników na rynku.

Powiat Nowosądecki planuje po zakończeniu projektu wdrażać działania wspierające szkoły ponadgimnazjalne. Planowana jest realizacja projektu pn. *Rozwój oferty szkół prowadzących kształcenie zawodowe w Powiecie Nowosądeckim poprzez kompleksowe wsparcie dydaktyczno-inwestycyjne*.

(dowód: akta kontroli, str. 926- 933)

Upowszechnienie nowoczesnych sposobów nauczania i kształcenia realizowano we wszystkich szkołach i branżach objętych projektem poprzez realizację zajęć dodatkowych z przedmiotów przyrodniczych (zoologia, przyroda, mikrobiologia, geografia, chemia, fizyka, biologia i botanika) oraz nowoczesnych technologii stosowanych w branżach: architektury krajobrazu, ekonomicznej, budowlanej, gastronomicznej, informatycznej, hotelarskiej, samochodowej, turystycznej, gospodarce leśnej, urządzeniach i systemach energii odnawialnej, hodowli koni, obsłudze maszyn i urządzeń mechanicznych.

(dowód: akta kontroli, str. 715-717)

Powiat wspierał szkoły w nawiązaniu współpracy z przedsiębiorcami m.in. poprzez organizację staży i praktyk zawodowych. Ponadto w ramach Powiatowej Rady Zatrudnienia stale promowane były szkoły jako podmioty do współpracy. Centrum w ramach wdrażanych pro-

minów zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio: 86%, 83%, 81%, 84%, 78%.

³⁵ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w technicach na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio: 66%, 68%, 69,5%, 71%, 73%.

jektów prowadzi dodatkowe wsparcie dla szkół i ich uczniów poprzez m.in. organizację kursów, szkoleń, wizyt zawodowców oraz staży zawodowych. Efektem tych działań jest współpraca z około 100 pracodawcami w ramach projektów „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” i „Twoja szansa” realizowanego w partnerstwie z powiatem limanowskim i powiatem gorlickim.

Nastąpiło wzmocnienie współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami, a miernikiem są dane w zakresie ilości zgłoszeń podmiotów chcących przyjąć uczniów na staże/praktyki zawodowe oraz liczba podmiotów gospodarczych uczestniczących w spotkaniach tematycznych organizowanych przez powiat. Niezależnie od projektu powiat nowosądecki w wyniku realizacji innych projektów dotyczących rynków pracy („Twoja szansa”, „Niepełnosprawni sprawni w pracy”, „Sądeckie konsultacje społeczne”, „Nowe kwalifikacje – lepsza praca”) nawiązał w latach 2010-2015 współpracę z około 118 pracodawcami.

(dowód: akta kontroli, str. 926, 928, 931, 932)

Informacje promujące szkolnictwo zawodowe oraz projekt zamieszczano na plakatach, tablicach informacyjnych, ulotkach, stronach internetowych powiatu, Centrum i szkół, w prasie lokalnej (Tygodniku Sądeczanin). Ponadto – jak wyjaśnił dyrektor Wydziału Edukacji – promocja szkolnictwa zawodowego odbywa się m.in. poprzez: przekazywanie do kuratora oświaty informacji dotyczących szkół, które kształcą w zawodach, i umieszczanie ich na interaktywnej mapie szkół zawodowych; systematycznym udziale dyrektora Wydziału Edukacji w posiedzeniach Powiatowej Rady Rynku Pacy; spotkania pracowników szkół, Wydziału Edukacji z uczniami gimnazjów i ich rodzicami; organizację Targów Edukacji i Pracy wspólnie z OHP; dni otwarte organizowane przez poszczególne szkoły.

(dowód: akta kontroli, str. 715, 722, 748-764)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że w trakcie realizacji projektu wystąpiły problemy polegające na:

- rezygnacji wykonawców z podpisania umów na realizację zadań związanych z projektem lub niezłożenia ofert w postępowaniu o zamówienie publiczne, co skutkowało przesunięciem w czasie niektórych zadań zaplanowanych do realizacji,
- rezygnacji uczniów z udziału w zajęciach. W przypadku licznych nieobecności uczniów, członek zespołu projektowego spotykał się z uczniami i przedstawiał im zalety uczęszczania na zajęcia oraz ewentualne konsekwencje wynikające z nieobecności.

(dowód: akta kontroli, str. 709, 714)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁶ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z brakiem uwag do kontrolowanej działalności i wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 06 lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

Kontroler

Antoni Radzięta
Główny specjalista kontroli państwowej

³⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.